

Till
justitiedepartementet

Remiss av promemorian *Utökade registerkontroller vid anställning i kommun (DS 2024:24)*

Sammanfattning

Trelleborgs kommun tillstyrker förslaget och ser fram emot ett fortsatt statligt arbete kring dess implementering med fokus på rättssäkerhet i synnerhet med beaktande av den personliga integriteten.

Frågan om kommunala arbetsgivares möjlighet att få del av utdrag ur belastningsregistret i samband med anställning berör frågor som är stora och komplexa. Olika sorters system och intyg om tidigare brottslighet som en del av en vandelsbedömning i samband med anställning är dock inget nytt. I rekryteringsprocessen används redan idag olika registerkontroller. Man kontrollerar identitet, uppgivna diplom, genomförda utbildningar, körkort eller yrkeslegitimation och liknande. Slutkandidater intervjuas också alltid och utöver det görs referenstagning samt att arbetsprover/tester kan genomföras.

Utökade registerkontroller som föreslås av utredningen kan tillföra ett rekryteringsärende ytterligare underlag. Trelleborgs kommun vill samtidigt framhålla att det finns andra kompensatoriska åtgärder för att hantera risker eller sårbarheter som kan framkomma vid registerkontroller. Man kan vidta åtgärder för att exempelvis förhindra obehörigt tillträde på olika sätt. Det kan även röra sig om åtgärder inom informationssäkerhet som styrning av behörigheter inklusive loggning och autentisering.

Oavsett vilken av ovannämnda kontroller som företas inom rekryteringsprocessen är det viktigt med välgrundade överväganden som skyddar den personliga integriteten.

Trelleborgs kommun anser att utökade registerkontroller är en nödvändig åtgärd för att hantera dagens utmaningar inom individnära arbete och stärka kommunens verksamhetskydd i syfte att kommunen kan utföra sitt uppdrag.

Tilltro till kommunal verksamhet och upplevelse av trygghet behöver öka i samhället. Registerkontroller av personal inom kommunal verksamhet kan tjäna till att förtroendet för samhällsinstitutioner ökar och allmänhetens tilltron till just

kommunal verksamhet inom äldreomsorgen och LSS ökar vilket i sin tur medför att verksamheterna lättare kan utföra sina uppdrag. Kontroller mot belastningsregistret kan även ses i ljuset av upplevelsen av trygghet hos kommunernas s.k. brukare. Brottsligheten kan påverka människors upplevelse av trygghet. Även om det inte alltid finns någon direkt koppling mellan upplevelsen av trygghet och brottslighetens omfattning eller risken att faktiskt utsättas för brott så kan de föreslagna registerkontrollerna öka själva upplevelsen av trygghet bland samhällets sårbara grupper.

Trelleborgs kommun vill framföra att även behovet av ännu fler verktyg finns såsom registerkontroll för de redan anställda i fallet med verksamhetskritiska befattningar för att minimera risken för infiltration och olovlig påverkan. Samtidigt understryks vikten av att detta sker med respekt till den personliga integriteten. Det är även avgörande att berörda statliga myndigheter, såsom Polismyndigheten och säkerhetspolisen, tilldelas tillräckliga resurser och samordnar sig för att hantera den ökade arbetsbelastningen som förslaget medför.

Yttrandet

Kap 7 & 8 Registerkontroll vid arbete med äldre och personer med funktionsnedsättning och barn

Trelleborgs kommun ser positivt på förslagen att utöka och utvidga den brottslighet som kommer att synas i registerutdraget och att det även ska omfatta uppgifter i misstankeregistret, liksom skärpningen att utdraget inte bör vara äldre än sex månader.

Trelleborgs kommun anser dock inte att lagförslaget omfattar alla lämpliga yrkeskategorier som arbetar i den enskildes hem. Andra yrkesgrupper såsom biståndshandläggare kan komma att besöka vårdtagarens hem som en del av handlägningsprocessen. Det är enligt Trelleborgs kommun viktigt att denna yrkeskategori inkluderas i lagförslaget för att förhindra att olämpliga personer får anställning inom vården och omsorgen som kan vistas i äldres hem.

Kap 7.2 Det bör införas en möjlighet till registerkontroll och den kontrollen bör vara fakultativ

Utredningen föreslår att bestämmelser för registerkontroll ska vara fakultativ alltså arbetsgivaren får en rätt men inte skyldighet att göra en registerkontroll. Motivering är att kommuner organiserar sitt arbete på olika sätt och därför behövs det finnas ett utrymme för självbestämmande. Även begräsningar av intrång i den personliga integriteten presenteras som skäl för en fakultativ reglering.

Trelleborgs kommun vill lyfta att med en obligatorisk registerkontroll skulle skyddet bli starkare och mer heltäckande, lättare att tillämpa och på så sätt skulle ingen arbetsgivare bli utpekad. Dessutom skulle integritetstvånget upplevas som mindre om samtliga blev kontrollerade.

Trelleborgs kommun instämmer i de argument som utredningen presenterar för en obligatorisk kontroll, att en sådan skulle säkerställa att registerkontrollerna standardiseras och på så sätt blir en fastställd norm. Ett ytterligare tungt argument för obligatoriska kontroller gäller möjligheten att angripa ett beslut om anställning

genom laglighetsprövning och i förlängningen en eventuell skadeståndsskyldighet för kommunen. Någon sådan frågeställning uppkommer ej vid en fakultativ kontroll som en följd av att någon anställts utan att en registerkontroll har genomförts.

Kap 9 Registerkontroll i syfte att upprätthålla ett verksamhetskydd

Trelleborgs kommun ser positivt på att kommunen ska kunna göra registerkontroll gällande anställningar till kritiska befattningar, men framhåller att kommuner behöver fler verktyg för att säkerställa ett gott verksamhetskydd. Utredningen lägger inga förslag om löpande eller uppföljande registerkontroller för pågående anställningar. Som skäl för den bedömningen framhålls att behoven är otillräckliga och integritetsintrånget för de anställda inte kan motiveras. Trelleborg kommun anser att frågan om registerkontroll under pågående anställning behöver utredas mer med hänsynstagande till den personliga integriteten, då mycket kan hända under en lång anställning.

Trelleborgs kommun efterfrågar ett förtydligande om riktlinjer om bedömningar kring vilka befattningar som ska anses vara verksamhetskritiska. Sveriges kommuner har olika storlek och organisationsmodeller, därför är det viktigt att kommuner själva kan göra bedömningen om de kritiska befattningarna. Här krävs det dock stöd och vägledning för att kommuner ska göra en grundlig befattnings- eller verksamhetsanalys. En otydlighet kring lagens tillämpningsområde kommer att medföra att olika kommuner gör olika bedömningar för samma typ av befattningar och arbetsuppgifter. Detta kan skapa rättsosäkerheten kring vilka befattningar som kommunen får lov att göra bakgrundskontroller för.

Trelleborgs kommun framhåller även vikten av en samordning och förstärkning hos de berörda myndigheterna såsom säkerhetspolisen. Utredningen föreslår inga ökade resurser till säkerhetspolisen på grund av lagförslaget om registerkontroll för kritiska befattningar inom kommuner. Detta kan medföra risker för långa handläggningstider i registerkontroller och dra ut på rekryteringsprocesser till verksamhetskritiska befattningar. Fördröjningar i rekryteringar till just verksamhetskritiska befattningar kan skada kommunernas verksamhet.

Ordförande .....
Mathias Andersson
.....

Kommundirektör .....
Gisela Öst
.....